



AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

Prof. Dr. Emine Olhan



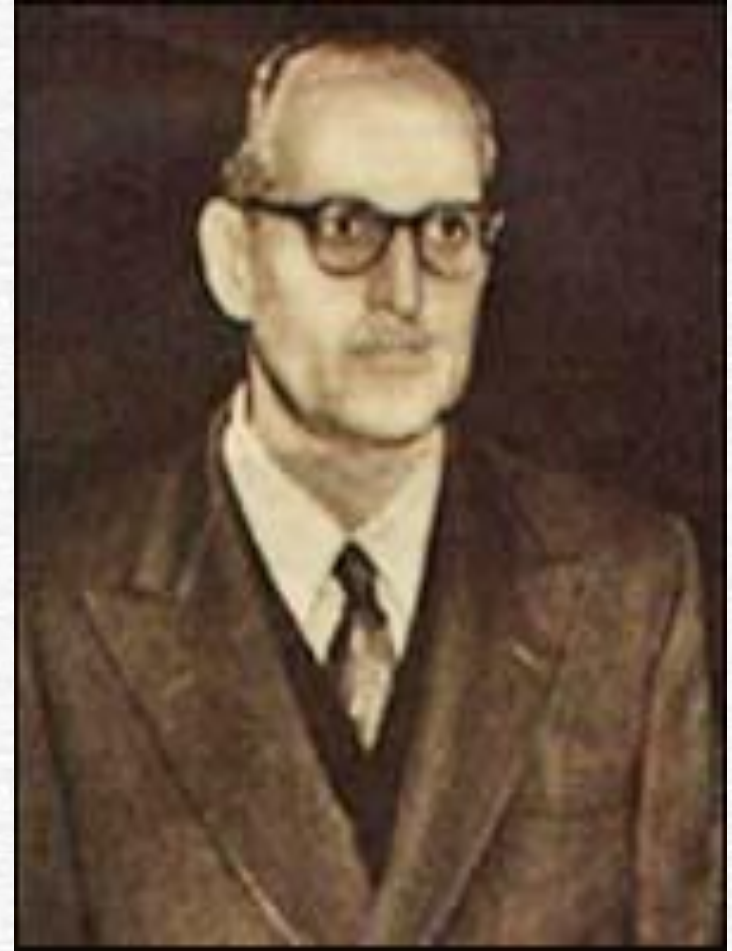
AVRUPA BİRLİĞİ TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

- 1958 Roma Anlaşması Yürürlükte ve AET kuruldu
- 1 Temmuz 1968 Üye ülkeler arasında GB
- 8 Haziran 1959 Yunanistan'ın Başvurusu
- 31 Temmuz 1959 Türkiye'nin Başvurusu
- 12 Eylül 1963 Ankara Antlaşması imzalanır
- 1 Aralık 1964 Ankara Ant. yürürlüğe girer

Türkiye'nin AB Macerası

- 8 Haziran 1959
Yunanistan'ın
başvurusu
- 31 Temmuz 1959
Türkiye'nin
başvurusu

(Fatin Rüştü Zorlu)



Topluluk'ta Durum ve Strateji

- Görüşmelerdeki sıkıntılar
- Yunanistan ile paralel uygulama arayışları
- Elden kaçırılmadan yürütülecek bir ilişki

Geliřmeler

- 22.3.1960 COREPER toplantısında Belçika'lı büyükelçinin “**ortaklık yerine basit bir işbirliği anlaşması**” önerisi
- 10.5.1960 Atina'ya 12 yıl, Ankara'ya 22-24 yıl sonra gümrük birliği önerisi ve resmi görüşmelerin başlaması kararı

TOPLULUĐA KATILMA AŐAMALARI

Hazırlık Dönemi (1 Aralık 1964-1 Aralık 1969)

(Türkiye'den hiç bir yükümlölük beklenmez)

Türkiye'ye tanınan Ödünler;

- Avrupa Yatırım Bankası'nca 175 milyon \$ tutarında kredi açmıştır.
- Tütün, kuru üzüm, kuru incir ve fındık için tarife kontenjanı belirlenir, kontenjan dahilinde yapılacak ihracata indirimli GV uygulanır.
- Kaliteli şaraplar, bazı deniz ürünleri, sofralık üzüm gibi birkaç tarım ürününe ve bazı sanayi ürünlerine kontenjan tanınır.

TOPLULUĐA KATILMA AŐAMALARI

GEÇİŞ DÖNEMİ (Ocak 1973-1995)

TopluluĐun Yüklümlükleri

- Geçiş Döneminin başlaması ile sanayi ürünlerine gümrükler sıfırlanmıŐtır.
- Tekstil dışalımında %75 gümrük indirimi ve kontenjan
- Bütün miktar kısıtlamaları ve kontenjanlar kaldırıldı (gerektiğinde ipek kozasına kontenjan koyma hakkı)

TOPLULUĐA KATILMA AŐAMALARI

Tarım Ürünleri

- Tütün ve kuru üzümde kontenjanlar dahilinde gümrükler sıfırlanır
- Kuru incirde kontenjanlar kaldırılmış ve üç yıl içerisinde gümrüklerin sıfırlanması kararlaŐtırılmıştır
- Fındıkta kontenjan dahilinde vergiler % 4 den %2.5 inmiştir.
- Portakalda %40, limon, mandalina,klemantin ve satsumada %50 vergi indirimi kararlaŐtırılmıştır.

KATMA PROTOKOL

- 1970 Katma Protokol imzalanır
- 1973 Katma Protokol yürürlüğe girer

Katma protokol ile;

- 12-22 yıl içerisinde Türk işçileri AET ülkeleri içerisinde kademeli serbest dolaşım
- Mali Protokolde 195 milyon HB kredi belirlenir ilk genişleme ile bu miktar 242 HB çıkartılır 1977 den sonra 380 milyon HB olarak kredi ayrılır.

KP ile Türkiye'nin Yükümlülükleri

- Kademeli olarak gümrüklerin kaldırılması (12 yılda, bazı ürünlerde 22 yıl sonunda. AET'den yapılan ithalatın %55 inde 12, %45 inde ise 22 yılda sıfırlanacak)
- Kademeli olarak dışalım kotalarının kaldırılması (Topluluktan olan dışalımın liberasyonu)
- OGT uyum

AB Türkiye İlişkileri

- Ekim 1978 Ortaklık Konseyi (OK) Toplantısında Türk tarafı ilişkileri 5 yıl için dondurur.
- Şubat 1980 Dondurma kararı geri alınır
- Haziran 1980 OK ile Türkiye'ye yeni ödünler verilir (tarım ürünlerinde GV 6 yıl içinde kaldırılması)
- 840 milyon \$ lık yardım kararı 1980 askeri harekatı ile askıya alınır sonra da Yunanistan'ın vetosu ile ödenmemiştir.

AB Türkiye İlişkileri

- 14 Nisan 1987 Tam Üyelik Başvurusu
- Ertelenen yükümlülükler 1988 yılından sonra yerine getirilmeye başlanır
- 1994 sonunda gümrük indirimlerinde %90, OGT uyumda %85 uyum gerçekleştirildi.
- 18 Aralık 1989 reddedilen Ümitler(AT Komisyonu, Türkiye ehil bir ülke ancak ekonomik, sosyal ve siyasi nedenlerle Türkiye katılıma hazır değil)
- 6 Mart 1995 GB Antlaşması imzalanır
- 1 Ocak 1996 GB yürürlüğe girer

AB Türkiye İlişkileri

Son Dönem (1995-???)

- 1 Ocak 1996 Gümrük Birliği Yürürlükte
- 13-14 Aralık 1996 Dublin Zirvesi (Türkiye'ye insan hakları konusunda uyarı)
- 29 Nisan 1997 Türkiye-AT OK (Türkiye katılım için ehil bir ülke ve diğer üyeliğe başvuranlarla aynı kriterlere göre değerlendirilecek)

AB Türkiye İlişkileri

- 17 Ağustos 1999 Marmara depremi-AB ile yakınlaşma
- 11-12 Aralık Helsinki zirvesi (Türkiye'ye adaylık statüsü verilir)
- 4 Temmuz 2000 ABGS kurulur (üyeliğe hazırlık çalışmalarının koordinasyonunun yapılması)
- 6 Ekim 2004 İlerleme Raporu (Katılım müzakerelerine Başlanma tavsiyesi)
- 17 Aralık 2004 Müzakerelere başlama Kararı
- Ekim 2005 Müzakerelerin Başlaması

Tarım Alanında İlişkiler

- 1963 Ankara Antlaşması'nda tarım ürünleri ticaretinin kolaylaştırılmasına yönelik düzenlemeler yer almıştır. AA 10. Mad. "GB mal alışverişlerinin tümünü kapsar"
- 1973 Katma Protokol ve 1980 OKK ile Türkiye'nin OTP'na uyum zorunluluğu getirilir.KP 34. Mad. 22 yıllık geçiş dönemi sonunda OTP' na uyum gerçekleştiyse GB' nin tarım ürünlerini de kapsayacağı belirtilir.
- 1 ocak 1998 1/98 OKK yürürlükte